

LEHDISTÖTIEDOTE

Kesä 2011 vahvisti käsitystä Puruveden lahti- ja ranta-alueiden huonosta – osittain surkeasta – tilasta. Tilanteen heikkeneminen näyttäisi jatkuvan jopa kiihtyvää tahtia. Massiivinen, pitkäkestoinen ja Puruvedellä ainutlaatuinen sinileväesiintymä herätti aiemmin Puruveden tilannetta tuntemattomakin ” ruususen unesta kasakan nauruun”. Viimeistään nyt on lähdettävä vahvasti toimimaan tai Suomen puhtaimpana ja kirkasvetisimpänä vesistönä maineen saanut Puruvesi – valtaosin Natura 2000 aluetta erityispiirteittensä johdosta – menetetään pala palalta.

1. Puruvesi-strategia

Puruveden tilaa korjaavat toimenpiteet vaativat lukuisten tahojen pitkäaikaista yhteistä ponnistusta. Pro Puruvesi ry piti perustamisestaan (15.7.2010) lähtien keskeisenä Puruvesi-strategian aikaansaamista. Sillä luotaisiin eri tahojen yhteinen näkemys tavoitteista ja pitkäaikaiset peruslinjaukset, joiden suuntaisesti eri toimijat yhdessä ja erikseen toimisivat. Koska muut tahot eivät olleet aloitteellisia strategia-työhön, Pro Puruvesi ry päätti laatia strategia-luonnoksen. Lähetimme laatimamme luonnoksen alkusyksystä 2011 keskeisille osapuolille tavoitteena syksyn aikana yhdessä käsitellä luonnosta. Olemme olleet syksyn ajan odottavalla kannalla toisten suhteen. Omalta osaltamme vahvistimme Puruvesi-strategian 15.10.2011.

Puruvesi-strategia lähtee visiosta ja tavoitteista seuraavasti:

Visio:

- Puruvesi on Suomen puhdas- ja kirkasvetisin suuri vesistö sille ominaisine kasveineen ja eläimineen
- Puruvesi tarjoaa ainutlaatuisia elämyksiä ja viihtyisyyttä rantojensa ja seutukuntansa asukkaille ja on tunnettu matkailu- ja tutkimuskohde
- Puruveden vesi on arvokasta juomavettä ja poikkeuksellisen maukkaat ja puhtaat kalat ovat erityistuote

Tavoitteet:

- **vuonna 2020** Puruvesi on palautettu lähivuosien edelleen heikkenevästä tilasta vähintään vuoden 2010 tasolle ja kehityssuunta on varmistettu jatkumaan myönteisenä
- **vuonna 2030** Puruveden selkävesillä ja selkävesien reuna-alueilla tilanne on palautettu 1960-luvun erinomaiselle tasolle kuten myös osalla ranta-alueista. Kaikilla ranta-alueilla tilanne on selvästi nykytasoa parempi. Vesi on lähes kauttaaltaan juomakelpoista.

Pro Puruvesi ry:n laatima Puruvesi-strategia löytyy kokonaan kotisivuiltamme www.propuruvesi.fi kohdasta ”materiaalia, asiakirjat”.

2. Syyskokouksen 26.11.2011 päätökset

Toimintasuunnitelma vuodelle 2012:

Tavoite vuodelle 2012

- **jatketaan** yhteistoiminnassa muiden toimijoiden kanssa perusteiden luomista Puruveden pitkän ajanjakson huolenpidolle
- **osallistutaan** kiireellisimpiin ja kokonaisuuteen muutoin soveltuviin Puruveden tilaa parantaviin toimiin

- **käynnistetään** ensimmäinen Puruveden leader-hanke
- **saadaan** valmisteluun ensimmäinen iso EU-hanke

Toiminnan kohteet

- **jatketaan** Puruveden tilan seurantaa
- **lisätään** edelleen tietoisuutta Puruveden tilasta
- **tehdään** esityksiä Puruveden tilan parantamiseksi
- **tuetaan** muiden toimijoiden työtä Puruveden hyväksi
- **valmistellaan** ja aloitetaan leader-hanke
- **aloitetaan** laajan EU-hankkeen valmistelu
- **hankitaan** varoja Puruvesi-työhön
- **rakennetaan** yhteistä tahtotilaa huolenpidolle Puruvedestä
- **rakennetaan** Puruvesi-työhön sopivaa johtamisjärjestelyä

Suunnitelma kunkin toiminnan kohteen toteuttamiseksi löytyy kotisivuilta kohdassa ”materiaalia, asiakirjat” olevasta ”Toimintasuunnitelma vuodelle 2012” - asiakirjasta.

Talousarvio vuodelle 2012

Talousarvio vuodelle 2012 on laadittu siten, että tuotot ja menot ovat 17 500 €.

Tuotoista vapaaehtoisilla jäsenmaksuilla ja eri tahojen tukilahjoituksin arvioidaan saatavan 8500 €. Toinen tärkeä tulolähde on yhteistoiminnassa Jäälinna ry:n kanssa tapahtuva jääprojekti ja Pro Puruvesi- tuotteiden myynti. Näistä on arvioitu kertyvän nettona noin 7 000 €. Jääprojektiin liittyy riskinä tulevan talven jäättilanne.

Menoista merkittävin on leader-hankkeeseen varattu omarahoitusosuus 10 000 €. Muita merkittäviä menokohteita ovat omien rantojen kunnostajille kohdistuva tuki, Pro Puruvesi – esitteen teko sekä kotisivuihin sekä muuhun informaation välittämiseen liittyvät menot. Hallituksen (phj + 9 jäsentä) kulukorvauksiin on varattu 1 000 €. Palkkaa eikä tehtäväpalkkioita makseta kenellekään.

Henkilövalinnat vuodelle 2012

Hallitukseen valittiin vuodelle 2012 seuraavat henkilöt:

- hallituksen (Pro Puruvesi ry:n) puheenjohtaja (perustajajäsen, eversti evp.) Reijo Jantunen
- jäsen Jaakko Eerikäinen (perustajajäsen, rakennusmestari, eläk.)
- jäsen Hannu Kutvonen (perustajajäsen, toiminnanjohtaja)
- jäsen Petri Lindroos (perustajajäsen, oopperalaulaja)
- jäsen Eero Luukkanen (perustajajäsen, työpäällikkö, eläk.)
- jäsen Lasse Musakka (perustajajäsen, toimitusjohtaja)
- jäsen Pentti Hiltunen (uusi, opettaja, eläk.)
- jäsen Esko Hollman (uusi, pankinjohtaja, eläk.)
- jäsen Paavo Jantunen (uusi, yrittäjä)
- jäsen Ruth Lähdeaho (uusi, brändistrategiakonsultti)

Uusista jäsenistä Pentti Hiltunen on kesälahtelainen, Esko Hollman punkaharjulainen, Paavo Jantunen imatralainen (vapaa-ajan asukkaana kerimäkeläinen) ja Ruth Lähdeaho espoolainen (vapaa-ajan asukkaana punkaharjulainen). Kaikkia hallituksessa yhdistää kiinteä suhde Puruvedeen ja intohimoinen halu tehdä työtä Puruveden puhtaan tulevaisuuden puolesta. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, sihteerin ja rahastonhoitajan.

Toiminnantarjastajaksi valittiin Niilo Kaikkonen ja varatoiminnantarkastajaksi Arne Hänninen.

3. Muut asiat

3.1. Kesälahden Osuuspankin, Kerimäen Osuuspankin ja Suur-Savon Osuuspankin lahjoitus

Kerimäen, Suur-Savon ja Kesälahden Osuuspankki lahjoittivat 29.11. tiedotustilaisuudessa Pro Puruvesi ry:lle yhteensä 3 000 euroa työhön puhtaasti Puruveden puolesta. Kyseessä on yhdistyksen toistaiseksi saama suurin yksittäinen lahjoitus. Pro Puruvesi ry on erittäin kiitollinen saamastaan tuesta. Olemme korostaneet kantavamme huolta ja tekemässä työtä koko Puruveden puolesta maakunta- ja kuntarajoja katsomatta. On upeaa, että myös kaikkien rantakuntien – Kerimäen, Punkaharjun ja Kesälahden - alueella toimivat osuuspankit olivat yhdessä tuomassa tukensa.

Toivottavasti osuuspankkien merkittävä tuki saa entistäkin aktiivisemmin myös muita seutukunnan yrittäjiä ja muita tahoja harkitsemaan yhdistyksemme ja sitä kautta Puruveden tulevaisuuden eteen tehtävän työn tukemista.

3.2. Sinileväesiintymä

21. - 24.8.2011 puhkesi hyvin nopeasti näkyviin massiivinen, laaja-alainen ja pitkäkestoinen sinileväesiintymä Ristlahti-Mehtolanlahti-Paljakanlahti-Suurenkylänlahti – alueella. Sinilevää havaittiin Siikasaarenselälle elikkä Hummonselän portille asti. Sinileväalueen laajuus oli reilut 10 km². Mitään tällaista Puruvedellä ei ole koskaan aiemmin ollut.

Viranomaiset saivat yhtäkkisestä ja poikkeuksellisesta veden samentumisesta ilmoituksen Pro Puruvesi ry:ltä. Etelä-Savon ELY-keskuksen 31.8. ottamasta vesinäytteestä ilmeni, että kyseessä oli sinilevä (pääasiassa Anabaena cf. Solitaria laji). Sinilevää oli tasaisen vahvana koko vesipatsaan syvyydeltä ja kauttaaltaan koko em. lahtialueella. Ensimmäisten viikkojen aikana näkösyvyys pahimmilla sinileväalueilla (Ristlahti ja Mehtolanlahti) oli vain muutamia kymmeniä senttejä.

Etelä-Savon ELY-keskus hydrobiologi Pekka Sojakan johdolla käynnisti 12.9. laajan tutkimuksen koko leväalueella. Näytteitä otettiin 12.9., 28.9. ja 26.10. Hurjimpia mittausarvoja saatiin 12.9., jolloin mm. pH oli Ristlahdella ja Mehtolanlahdella lähes 9 (kenttämittarin arvo korkeimmillaan noin 9,7), kokonaisfosfori lähes 50 ja klorofylli-a lähes 100. Tilanne alkoi rauhoittua syyskuun lopulla, mutta sekä 28.9. että 26.10. mitatut arvot osoittivat leväesiintymän olevan edelleen vahvasti elossa. Vesi erityisesti Ristlahdella ja Mehtolanlahdella pysyi sameana ainakin marraskuulle.

Pro Puruvesi ry seurasi aistihavainnoin koko ajan tilannetta ja välitti havaintojaan ELY-keskuksille. Informoimme havainnoistamme myös tiedotusvälineitä. Olimme paikallistuntijoina näytteidenottomatkoilla. Saamamme tiedon mukaan talviseurannasta vastaa Pohjois-Karjalan ELY-keskus. Happikato seurauksineen on mahdollinen. On myös mahdollista, että leväesiintymä jää jossain määrin eloon jään alle kuten kävi Pien-Saimaalla muutama vuosi sitten.

Massiivisen sinileväesiintymän perussyynä on arvioitu pohjasedimenttiin kertyneiden ravinteiden vapautuminen. Sinileväalue on yksi Puruveden pahimmista ongelma-aluekokonaisuuksista. Entisille pääasiassa hiekka- ja muutoin kovapohjaisille lahtialueille on kertynyt valuma-alueilta ja sisäisenä kuormituksena paksu pohjaliete ravinteineen. Jotkin tekijät, joita edelleen pyritään selvittämään, laukaisivat ravinteiden purkautumisen sinilevälle otollisesti. Erityisen huolestuttavaa on, että Puruvedellä on useita muitakin samantapaisesti rehevöityneitä lahtialueita ja potentiaalisia alueita sinileväesiintymille.

Tarkempia tietoja sinileväesiintymästä saa mm. Pekka Sojakalta (0400-542122). Pro Puruvesi ry:n havainnoinnista löytyy raportti kotisivuiltamme www.propuruvesi.fi kohdasta ”materiaalia, asiakirjat”. Sieltä löytyy myös joitakin leväalueelta ottamiamme valokuvia.

3.3. Jääprojekti

Pro Puruvesi ry yhdessä Jäälinna ry:n kanssa toimittaa talvella 2012 noin 80 kuutiota (reilut 80 000 kg) Puruveden jäätä Heurekaan Vantaalle. Lisäksi Jäälinna ry:n kanssa on päästy sopimukseen noin 45 kuution jäämäärän toimittamisesta Jäänveistokisaan Savonlinnaan. Jäälinna ry vastaa jään sahauksesta.

Toivomme Puruveden saavan hyvän jääpeitteen jotta pääsemme tällätavoin markkinoimaan Puruveden positiivista puolta. Tällä on merkitystä myös yhdistyksemme varainhankintaan. Jääprojektista tiedotetaan myöhemmin lisää.

3.4. Meneillään olevia Puruveden tilan parannustoimia

Joitakin toimia Puruveden tilanteen parantamiseksi on ollut ja on meneillään. Niistä ehkä merkittävin on Pohjois-Karjalan metsäkeskuksen luonnonhoitohanke. Se ulottuu Kesälahden alueella Puruveden valuma-alueelle. Sitä on painotettu Haudanlahden-Ristilahden-Suurenkylänlahden valuma-alueille. Suunnitelmia on myös Puruveden valuma-alueille Kesälahden pohjois-osassa. Tiedotustilaisuudessa tätä hanketta selvitti Pohjois-Karjalan metsäkeskuksen edustaja Pertti Heinonen (020-7728272). Pohjoisosasta vastaa Jukka Hirvonen (020-7728273).

Muita meneillään olevia toimia

- Etelä-Savon ELY-keskus toteutti kolmen näytekerän sarjan 16:sta Puruveden laskevasta joesta. Tulokset löytyvät Savonlinnan seudun vedet – toimintaryhmän kotisivuilta (www.slms.vesienhoito.wordpress.com) kohdasta tausta-aineisto. Toivomme, että koesarja voitaisiin vuonna 2012 ainakin osittain uusia luotettavuuden lisäämiseksi ja näytteidenottoaikoiksi lisätä ainakin Suurenkylänlahden laskeva Myllyjoki ja Suokonlahden laskevia oja.
- PK-ELY on ottanut ES-ELY:n näytesarjaa täydentäviä näytteitä Kesälahden alueelta Puruveden laskevista joista ja mm. Ristilahden pumppaamon pumppausvedestä. Sään salliessa näytteidenottoa jatketaan lähiaikoina Kesälahden pohjoisosassa mm. Mörköjoesta.
- Ristilahden pumppaamon toiminnan muuttaminen. Haukolanlahden peltoalueen valumavedet on 1980-luvun alusta lähtien pumpattu suoraan Ristilahden. Sekä pengeryhtiön edustajat että Pohjois-Karjalan ELY-keskus ovat suhtautuneet myönteisesti uusien ratkaisujen löytämiseen. PK-ELY pyrkii saamaan muutostöiden suunnittelun käyntiin keväällä 2012
- Suokonlahden ja Ketolanlahden väliseltä niemeltä Ketolansaaren suuntaan 1970-luvulla rakennetun keskeneräisen ns. Arvon penkan purkamisen. Itä-Suomen AVI myönsi purkuluvan penkalle Villalan Osakaskunnan hakemuksesta. Valitusaika umpeutuu marraskuun lopussa. Mikäli valituksia ei tule, penkan purkamiseen on varauduttu jo alkutalvesta. Pohjois-Karjalan ELY-keskus ja paikalliset tahot vastaavat kustannuksista.
- Etelä-Savon ELY-keskus on jatkanut Puruveden valuma-alueella olevan Ison Vehkajärven hoitokalastusta
- Etelä-Savon ELY-keskus on laittamassa hakuun harjoittelijapaikan vesienhoitoon liittyviä yliopisto-opintoja suorittavalle. Työaikaa on suunniteltu käyttää pääasiassa Puruvedellä.
- omien rantojen kunnostajat ovat aktivoituneet ja aktivoitumassa omien rantojensa kunnostukseen

Lisätietoja (Pro Puruvesi ry)

Reijo Jantunen
050-5937787